POLITISK KRONIK

UDLANDET

April 1951

2. En udenrigsministerkonference for de amerikanske stater vedtager „Washington-deklarationen" mod kommunistisk aggression.

   Det amerikanske Senat vedtager en dagsorden, som udtaler, at der ud over de vedtagne fire divisioner ikke bør sendes tropper til Europa uden kongressens samtykke.

3. Den engelske regering protesterer over for Chile i anledning af oprettelsen af en tredie chilensisk base i Paradise Bay i Britisk Antarktis.

   Den engelske regerings økonomiske oversigt for 1951 konstaterer en nedgang i stigningsprocenten for produktionen, vanskeligere betalingsbalance, nedgang i forsyningen af visse forbrugsvarer og fortsat prisstigning.

   Den allierede højkommission for Vesttyskland ophæver visse industrielle begrænsninger, hvorefter skibsbyggeri, øget stålproduktion til anvendelse ved Vesteuropas forsvar og ubegrænset produktion af aluminium og bauxit tillades.

4. Efter en sammenslutning mellem det demokratiske socialistiske parti (P.S.L.I.) og enhedssocialisterne demissionerer de tre P.S.L.I. ministre i den italienske regering de Gasperi.

   På 2-årsdagen for NATOs oprettelse oplyses, at de 12 medlemsstaters forsvarsbudgetter er steget fra ca. $ 21.000 mill. i juni 1950 til over $ 56.000 mill. i juni 1951.

5. Den franske præsident Auriol aflægger besøg i Canada og holder en tale i Parlamentet.

   Den republikanske fører i det amerikanske Repræsentanternes Hus oplæser et brev af 20/3 fra general MacArthur, hvori denne anbefaler anvendelse af kinesiske Formosatropper i Korea.

7. Europarådets faste komité vedtager en resolution om Tysklands optagelse som ligeberettiget medlem.

9. I Libyen dannes en provisorisk federal regering med Mahmud Bey Muntasser i spidsen.

   Engelsk-amerikanske forhandlinger i Washington om den persiske oljekonflikt.

10. Den canadiske udenrigsminister Pearson udtaler, at forholdet mellem Canada og USA ville forløbe nemmere, hvis USA forstod, at Canada ikke blot er et ekko.

    4 marokkanske nationalistiske partier underskriver en pagt i Tanger, hvori de forpligter sig til ikke at forhandle med Frankrig, førend Marokkos uafhængighed er blevet proklameret.

    Den engelske finansminister Gaitskill forelægger budgettet for 1951/52. Totaludgiften er beregnet til £ 4.197.000.000, hvoraf £ 1.490.000.000 er beregnet til forsvaret.

11. Den vesttyske kansler dr. Adenauer ankommer på besøg i Paris.

    Den vesttyske Forbundsdag vedtager loven om arbejdernes medbestemmelsesret i kul- og stålindustrierne.

    Præsident Truman afskediger gene-

ral MacArthur fra hans poster i Det fjerne Østen med den motivering, at generalen ikke kan give USAs og FNs politik sin ubetingede støtte.

12. Det franske udenrigsministerium afviser protester fra Ægypten, Iraq, Jordan, Saudi Arabien og Syrien m. h. t. den franske politik i Marokko.

13. Det argentinske parlament vedtager loven om nationalisering af det uafhængige blad „La Prensa".

Det amerikanske Senat vedtager at foretage afhøringer i anledning af general MacArthurs afskedigelse.

14. Resultatet af den indiske folketælling i marts offentliggøres. Befolkningstallet er 361.820.000.

Den tidl. engelske udenrigsminister Ernest Bevin dør af et hjerteslag.

15. Resultatet af folketællingen i Brasilien viser, at befolkningen er vokset fra 41.236.000 i 1940 til 52.300.000.

Ungarn genindfører brødrationering.

17. USA opretter en vesttysk flådestyrke under amerikansk kommando som modtræk mod en nyligt oprettet østtysk flådeafdeling.

Den franske regering offentliggør sine forslag til en europæisk landbrugsplan efter samme linier som Schumanplanen.

18. Den amerikanske senator Vandenberg dør.

Portugals præsident marskal Carmona dør.

Udenrigsministerkonferencen i Paris om Schuman-planen underskriver traktaten om planens gennemførelse.

20. Fra Rom oplyses, at udenrigsminister Sforza har foreslået, at den nordatlantiske pagts lande skal tilbyde Rusland en ikke-angrebstraktat.

21. Den engelske arbejdsminister Aneurin Bevan demissionerer p. gr. af uenighed med Attlee om rustningsbudgettet.

23. Den engelske handelsminister Harold Wilson demissionerer.

24. 300.000 arbejdere i Spanien strejker som protest mod de stigende leveomkostninger.

Den østrigske udenrigsminister dr. Gruber aflægger besøg i London.

Generalsekretæren for det tjekkiske kommunistiske parti oplyser, at 175.000 partimedlemmer er blevet udrenset i løbet af de sidste seks måneder.

26. R. G. Casey afløser Spender som australsk udenrigsminister.

28. Ved valgene i Australien bliver mandatfordelingen i Repræsentanternes Hus: Liberale 69, Labour 52 (+ 5).

Den persiske Majlis anerkender dr. Muhammed Mossadeqs udnævnelse til premierminister.

Maj 1951

2. Den persiske Shah underskriver dekreterne om gennemførelse af oljenationaliseringen.

3. Israels premierminister Ben Gurion ankommer på officielt besøg i Washington.

Det amerikanske Senats afhøringer i anledning af general MacArthurs afskedigelse begynder med afhøring af MacArthur, der efterfølges af krigsminister Marshall, udenrigsminister Acheson o. m. a.

4. Den vesttyske regering beslutter at forelægge rigsretten spørgsmålet om det ny-nazistiske rigspartis lovlighed.

5. Europarådets konsultative forsamlings tredie møde åbnes i Strasbourg.

En traktat afsluttes mellem USA og Island om amerikansk anvendelse af forsvarsbaser i Island.

6. Ved præsidentvalget i Østrig får

Dr. Gleissner (folkepartiet) ...	40.1 %
Dr. Körner (socialist)	39.2 %
Dr. Breitner (uafh.)	15.4 %
Fiala (kommunist)	5.1 %

Den ægyptiske konge Farouk ægter Narriman Sadek.

Ved valgene til landdagen i Nedre Sachen fordeles mandaterne således:

Social Demokrater	64 (66)
Kristelige Demokrater	35 (52)
Frie Demokrater	12 (11)
Centrum	4 (5)
Kommunister	2 (7)
Tyske Rigsparti	3 (1)
Tyske sociale Parti	1 (2)
Flygtningepartiet	21 (1)
Socialistiske Rigsparti (ny-nazistisk)	16 (2)

8. FNs Sikkerhedsråd vedtager en resolution, hvori Syrien og Israel opfordres til at indstille deres grænsekampe.
10. Efter uroligheder i Panama flygter præsident Arias; forfatningen, der var blevet sat ud af kraft 1/5, genindføres af Arosemena, som bliver præsident.
12. Kallai afløses af Karoly Kiss som ungarsk udenrigsminister.
13. Fra Sofia meddeles, at minister for kraftforsyningen Kunin og bygningsminister Sekelarov er blevet dømt til henholdsvis 15 og 10 års fængsel for sammensværgelse og sabotage.

Ved valgene til den lovgivende forsamling på Malta fordeles mandaterne således:

Nationalister	15
Labour	14
Arbejderpartiet	7
Det konstitutionelle Parti	4

15. Kong Abdullah af Jordan aflægger besøg i Tyrkiet.
16. I Bolivia gennemføres et militært statskup og præsident Urriolagoitia flygter til Chile.

Beyen af Tunis stiller krav om en forfatning og oplyser, at han har givet sine ministre ordre til at indlede forhandlinger med Frankrig herom.

18. Meddelelse fra Singapore om massehenrettelser i det nordøstlige Kina af contrarevolutionære.

Den engelske udenrigsminister Herbert Morrison ankommer på besøg i Vesttyskland.

FNs plenarforsamling vedtager forslaget om embargo på salg af strategiske varer til Kina.

USAs regering opfordrer Persien til at søge en ordning på oljekonflikten med England gennemført ved forhandling.

19. I Tripolis udføres et mislykket attentatforsøg på den designerede konge af Libyen Emir Sayid Idris el Senussi.

På et møde i Damaskus giver Den arabiske Ligas råd sin støtte til Syrien i dets grænsekonflikt med Israel.

I et svar på den russiske note af 7/5 om indkaldelse af udenrigsministerrådet til gennemførelse af de japanske fredstraktater afviser USAs regering dette forslag.

20. Den italienske udenrigsminister Sforza rejser krav om revision af den italienske fredstraktats militære bestemmelser.
21. Pakistan optager diplomatisk forbindelse med Pekingregeringen.

Den jugoslaviske delegerede i Donaukommissionen forkaster sekretariatets forslag til regulering af trafikken med den motivering, at forslaget er en begrænsning af Donautrafikken til Ruslands fordel.

Regeringen i Saar giver ordre til opløsning af det demokratiske parti, fordi partiet har foreslået politisk neutralisering af Saar, indtil en fredstraktat er gennemført.

22. I Moskva afsluttes en grænse- og befolkningsudvekslingstraktat mellem Rusland og Polen.
23. I Peking underskrives en kinesisk-tibetansk overenskomst, hvorefter Tibets udenrigspolitik skal føres af Kina og dets væbnede styrker optages i de kinesiske. Dalai Lamas stilling opretholdes.
26. Den engelske regering indanker oljestriden med Persien for den internationale domstol i Haag og nedlægger påstand om voldgift.

Iraqs premierminister meddeler, at der i princippet er opnået enighed med det engelske oljeselskab om en ny kontrakt.

27. Ved II valg af præsident i Østrig vælges socialisten dr. Körner med 2.172.806

stemmer mod dr. Gleissners (folkepartiet) 2.004.290.

28. Tyrkisk-græske generalstabsdelegationer forhandler om forsvarsproblemer i Athen.

Den persiske regering meddeler præsidenten for Haagerdomstolen, at den ikke anerkender domstolens kompetence i den engelsk-persiske oljekonflikt.

30. Den græske hærs øverstkommanderende feltmarskal Papagos nedlægger sin post efter en strid med kong Paul.

Under debatten i FNs økonomiske kommission for Europa udtaler de russiske delegerede, at Rusland betragter øst-vest handel som et væsentligt grundlag for bedre politiske forhold.

31. Den sydafrikanske premierminister Dr. Malan udtaler, at hvis anklagerne mod Sydafrika for at forfølge ikke-europæere fortsætter, kan det blive tvunget til at danne en republik.

Juni 1951

1. Argentina afviser Englands protest af 30/4 mod oprettelse af to baser i Antarktis, og afviser forelæggelse af striden for den internationale domstol i Haag.

FNs generalsekretær Trygve Lie kræver i en tale nye forsøg på våbenstilstandsforhandlinger i Korea, og hvis dette mislykkes, bør FNs medlemmer stille yderligere styrker.

En opstand af græske officerer standses af feltmarskal Papagos.

Ved valgene i Irland bliver mandatfordelingen følgende:

Fianna Fail	69 (68)
Fine Gael	40 (29)
Arbejderpartiet	16 (20)
Uafhængige	14 (17)

2. USA forbyder amerikanske turister at rejse til Tjekoslovakiet.

Formanden for den amerikanske generalstabs chefkomité general Bradley udtaler, at han stærkt anbefaler Tyrkiets, Grækenlands og Spaniens optagelse i Den nordatlantiske Pagt.

3. Meddelelser fra Ungarn om omfattende udrensninger bl. a. af nuværende og tidligere ministre.

4. USAs højesteret stadfæster dommen over 11 kommunistiske førere for at propagere for voldelig omstyrtning af regeringen.

5. Kong Haakon af Norge aflægger officielt besøg i England.

6. Anglo-Iranian Oil Co. udnævner en delegation til at forhandle med den persiske regering om oljenationaliseringen.

7. Syv nazistiske krigsforbrydere hænges i Landsbergfængslet.

11. I Australien hænges 5 japanske krigsforbrydere for grusomheder mod australiere.

Det ægyptiske Deputeretkammer ratificerer sikkerhedspagten for Den arabiske Liga.

Vestmagternes kommandanter i Berlin protesterer mod nye russiske kontrolbestemmelser for visse varekategorier.

Den indiske premierminister Nehru udtaler sig til gunst for en hurtig fredstraktat med Japan, men med deltagelse af det kommunistiske Kina.

13. Den tidl. australske premierminister Chiffley dør.

Den engelske regering offentliggør en hvidbog om oprettelse af en centralafrikansk føderation bestående af Nord- og Sydrhodesia samt Nyasaland.

Eamon de Valera danner irsk regering.

14. Den vesttyske kansler dr. Adenauer ankommer på officielt besøg i Rom.

15. Præsident Truman underskriver loven

om et lån til Indien på $ 190.000.000 til indkøb af hvede.

17. Ved valget til den franske nationalforsamling bliver mandatfordelingen:

R.P.F. (de Gaulles parti	118 (1946: 25)	4.039.889
Socialister	104 („ 99)	2.764.215
Kommunister	103 („ 177)	5.001.616
Højre	98 („ 86)	2.472.016
Social-radikale ...	94 („ 60)	2.194.213
M.R.P.	85 („ 143)	2.353.475
Oversøiske partier	23 („ 19)	

19. Anglo-Iranian Oil Co.s delegation i Teheran afviser det persiske krav på 75 % af oljeindtægterne.

20. Dr. Evatt vælges til Chiffleys efterfølger som formand for det australske arbejderparti.

Persien overtager Anglo-Iranian Oil Co.s interesser i Persien.

21. Fra Argentina meddeles, at politiet har afsløret et komplot mod præsident og senora Peron.

Det britiske Commonwealths forsvarsministre indleder en konference i London om forsvaret af Det mellemste Østen.

Vestmagterne afbryder 4-magts forhandlingerne i Paris om en udenrigsministerkonference som nytteløse.

22. Formanden for de vesttyske fagforeninger Fette går ind for Schumanplanen.

23. Den persiske premierminister dr. Mossadeq forelægger Majlis en anti-sabotagelov for oljedistrikterne, som dog trækkes tilbage 1/7.

Den russiske delegerede ved FN Jacob Malik foreslår i en radiotale i New York optagelse af våbenstilstandsforhandlinger i Korea.

24. Sammenstød i Oran i Algier mellem franske tropper og nationalister.

Ifølge en afholdt folketælling tæller New Zealands befolkning 1.939.703.

25. Ægypten akcepterer et amerikansk tilbud om hjælp efter „Point Four" programmet.

26. Anglo-Iranian Oil Co. giver sine tankbåde ordre til at forlade Abadan og ikke underskrive deklarationer, hvori de anerkender det persiske oljeselskabs ejendomsret til oljen.

Den amerikanske kongres vedtager en resolution om venskab med alle folk, indbefattet Sovjetunionen.

28. De finske fagforeninger beslutter at udmelde sig af den kommunistisk ledede verdenssammenslutning af fagforeninger.

Den ungarske ærkebiskop Grosz idømmes 15 års fængsel for sammensværgelse.

29. Den engelske konge udsteder en anordning om indførelse af en forfatning i Nigeria med en lovgivende forsamling.

FNs øverstkommanderende i Korea general Ridgway tilbyder de kommunistiske styrker våbenstilstandsforhandlinger.

30. En konference i Frankfurt vedtager forfatningen for en ny socialistisk internationale.

Juli 1951

1. Burmas udenrigsminister erklærer, at til trods for „interesserede gruppers" forsøg herpå kan intet få Burma til at ændre sin neutralitetspolitik.

Det britiske Commonwealths Colomboplan træder i kraft.

Den nordkoreanske premierminister Kim Il Sung akcepterer tilbudet om våbenstilstandsforhandlinger.

Føreren for det nationalistiske parti på Malta dr. Olivier danner regering.

Den siamesiske regering kvæler et militært kupforsøg i Bangkok.

4. Den amerikanske journalist Oatis idøm-

mes 10 års fængsel i Tjekoslovakiet for spionage.

I en tale nævner den afgående chef for E.C.A. i Europa Milton Katz, at tre ting er væsentlige for en sejr i den kolde krig: 1) tilbagetrækning af den røde hær bag Ruslands grænser, 2) en væsentlig reduktion af Ruslands væbnede styrker, 3) bevægelsesfrihed for mennesker, nyheder og tanker.

Den engelske finansminister Hugh Gaitskell giver i Underhuset oplysninger om Englands voldsomt faldende dollarreserver.

Den internationale sammenslutning af fric fagforeninger åbner sin II kongres i Milano. Generalsekretær Oldenbroek oplyser, at sammenslutningen repræsenterer 52.500.000 medlemmer.

5. Den internationale domstol afsiger kendelse i den engelsk-persiske oljestrid.
6. Ved underskrivelsen af den øst-vesttyske handelsaftale for 1951 erklærer Bonnrepræsentanterne, at den vil blive betragtet som ugyldig, hvis der sker indblanding i trafiken mellem Vestberlin og Vesttyskland.
7. De præliminære våbenstilstandsforhandlinger i Korea indledes i Kaesong.

Den persiske regering afviser den internationale domstols kendelse i oliekonflikten.

Den amerikanske ambassadør i Moskva overrækker et brev fra præsident Truman til præsidenten for den øverste sovjet Shvernik, indeholdende Kongressens resolution om USA's venskab for det russiske folk.

9. England erklærer formelt krigstilstanden med Tyskland ophævet.

Den indiske regering offentliggør rammerne for sin første 5-års plan.

Præsident Truman tilbyder premierminister Mossadeq at sende sin personlige rådgiver Averell Harriman til Teheran for at diskutere oljestriden, hvilket modtages 11/7.

10. Den franske regering Queuille demissionerer.

Den spanske tronprætendent Don Juan opfordrer general Franco til øjeblikkelig genoprettelse af monarkiet.

Bevan-gruppen i det engelske Labourparti offentliggør en pjece „One Way Only", hvori regeringens politik skarpt kritiseres.

11. Ved rigsdagsvalgene i Finland bliver mandatfordelingen:

Socialdemokrater	53 (54)
Folkedemokrater	43 (38)
Agrarer	51 (56)
Konservative	28 (33)
Svenske Folkeparti	15 (14)
Finske Folkeparti	10 (10)

Den engelske regering protesterer i Cairo mod en ægyptisk korvets tilbageholdelse af den engelske damper „Empire Roach".

12. Våbenstilstandsforhandlingerne i Kaesong afbrydes indtil 15/7 p. gr. af uoverensstemmelser om journalisternes tilstedeværelse.

Israel indanker de ægyptiske restriktioner på trafiken i Suez kanalen for FNs Sikkerhedsråd.

En fransk-amerikansk overenskomst giver U.S.A. ret til at benytte 7 flyvepladser i Marokko.

15. Den italienske regering de Gasperi demissionerer.
16. Kong Leopold af Belgien demissionerer og efterfølges af sin søn Baudouin.

Libanons premierminister Riad Bey es Solh myrdes under et besøg i Ammam i Jordan.

Den amerikanske admiral Sherman ankommer til Madrid for at diskutere militære spørgsmål med den spanske regering.

18. Den italienske regering retter henvendelse til England om revision af den italienske fredstraktat.

Den engelske udenrigsminister Morrison meddeler i Underhuset, at England vil støtte Tyrkiets og Grækenlands optagelse i den nordatlantiske pagt.

19. Den ægyptiske regering afgiver en undskyldning til den engelske ambassadør for den ægyptiske korvetkaptajns optræden i forbindelse med tilbageholdelsen af „Empire Roach", men hævder

Ægyptens rettigheder i ægyptiske farvande.

Ægypten afviser den engelske invitation til deltagelse i en forsvarskonference i Nairobi 20/8 om Afrikas forsvar.

General Franco omdanner den spanske regering.

20. Kong Abdullah af Jordan myrdes i Jerusalem af en araber, der er medlem af „Den hellige Krigs organisation". Emir Naif udnævnes til regent.
21. De ungarske katolske biskopper aflægger loyalitetsed til republiken.
22. I en tale i Warzawa i anledning af årsdagen for befrielseskomitéens oprettelse fremsætter Molotov et skarpt angreb på marskal Tito.

General Craveiro Lopes vælges til Portugals præsident.

23. Marskal Philippe Petain dør.
25. Tewfik Pasha Abulhuda danner regering i Jordan.
26. I Italien danner de Gasperi sin 7de regering, bestående af 14 kristne demokrater og 3 republikanere.

Ved forhandlingerne i Kaesong opnås enighed om en dagsorden for våbenstilstandsforhandlingerne i Korea.

27. En konference i Paris vedtager en midlertidig rapport om Europahærens oprettelse.

Alle udenlandske kristne missioner i Kina får ordre af den kinesiske regering til at indstille deres virksomhed.

30. E.C.A. meddeler, at Sverige og Portugal har besluttet at give afkald på yderligere hjælp ifølge Marshall-planen.

Under en udenrigsdebat i det engelske underhus udtaler premierminister Attlee med henblik på situationen i Abadan, at det ikke er regeringens hensigt at rømme Persien fuldstændigt.

Ved valgene i Israel bliver mandatfordelingen:

Mapai (Arbejderpartiet) ...	45 (÷ 1)
Zionisterne	20 (+13)
Mapam	15 (÷ 4)
Kommunisterne	5 (+ 1)

31. Den engelske udenrigsminister Herbert Morrison fremsætter i den russiske avis „Pravda" det engelske syn på forholdet til Rusland.

August 1951

1. Oljeraffinaderiet i Abadan indstiller driften.
2. Handelen mellem Øst- og Vesttyskland indstilles p. gr. af de østtyske transportbegrænsninger. Fra Berlin iværksættes en ny „air-lift".
3. Lord Privy Seal i den engelske regering Richard Stokes flyver til Teheran i spidsen for en forhandlingsdelegation på grundlag af persiske forslag sendt gennem Averell Harriman.
5. „Ungdoms-festivalen" åbnes i Østberlin med ca. 110.000 deltagere.
6. Den græske feltmarskal Papagos danner et politisk parti „Græsk Samling".

Præsidenten for den øverste russiske sovjet Shvernik sender præsident Truman et personligt brev, hvori han foreslår, at de 5 stormagter skal underskrive en traktat, der afslutter den kolde krig.

7. Saudi Arabiens udenrigsminister Emir Feisal aflægger besøg i London.

Det ungarske kommunistiske partiorgan oplyser, at siden 21/5 er bl. a. blevet deporteret 21 ministre fra Horthyregeringen, 9 prinser, 284 adelige, 190 generaler, 1012 officerer, 812 embedsmænd, 25 understatssekretærer og „mange hundrede" industriejere, godsejere, bankierer og andre kapitalister.

11. René Pleven danner fransk regering bestående af repræsentanter for det so-

cialradikale parti, M.R.P. og uafhængige.

12. Sovjetunionen modtager invitationen til at deltage i konferencen i San Francisco, hvor den japanske fredstraktat skal underskrives.

13. Regeringen i Iraq giver meddelelse om en ny overenskomst med de udenlandske oljeselskaber, hvorefter Iraq vil få 50 % af overskudet.

Den engelske delegationsleder Richard Stokes overrækker Persien de engelske forslag til konfliktens løsning, baseret på engelsk anerkendelse af nationaliseringen og samarbejde ved produktion og afsætning.

16. Den canadiske regering protesterer i Washington over en anklage i Senatet mod en canadisk embedsmand for at have haft kommunistiske forbindelser.

U.S.A.-Filippinerne afslutter en forsvarspagt.

18. Den persiske regering afviser Stokes-delegationens forslag til løsning af oliekonflikten.

Sovjetunionen protesterer mod U.S.A.s beslutning om at opsige handelstraktaten af 1937.

19. Indonesien sender professor Soepomo til Holland for at forhandle om en ændring i den hollandsk-indonesiske Union.

Dalai Lama vender tilbage til Lhasa samtidig med en kinesisk regeringsdelegations ankomst.

20. Det amerikanske forsvarsministerium meddeler, at en delegation er afrejst til Spanien for at undersøge mulighederne for leje af luft- og flådebaser.

21. I Nairobi åbnes en konference om forsvaret af Afrika.

22. Efter at den persiske regering har forkastet nye engelske forslag forlader Stokes-delegationen Teheran.

FNs økonomisk-sociale råd vedtager en resolution angående metoderne for finansiering af økonomisk udvikling af underudviklede lande.

23. Burma afviser udkastet til en fredstraktat med Japan og deltagelse i San Franciscokonferencen.

Den kommunistiske forhandlingsdelegation i Kaesong afbryder forhandlingerne og anklager FN-styrker for at have krænket det neutrale forhandlingsområde.

Indien meddeler U.S.A., at det ikke vil deltage i San Francisco konferencen.

26. Den ægyptiske premierminister Nahas Pasha meddeler den engelske ambassadør i Cairo, at hvis England ikke stiller nye og konstruktive forslag vil Ægypten ophæve 1936-traktaten.

Det russiske blad „Izvestia" afviser påstanden om, at Rusland har 215 divisioner og 4 mill. mand under våben og hævder, at Ruslands styrker er halvdelen af Englands, Frankrigs og U.S.A.s samlede styrker, hvilket bladet anslår til 5 mill. mand.

29. I Peking dømmes 415 personer for kontra-revolutionær virksomhed, heraf 237 til døden.

I Jordan afholdes valg til et nyt parlament, som skal ændre forfatningen, således at regeringen bliver ansvarlig overfor parlamentet og ikke overfor kongen.

September 1951

1. U.S.A. — Australien — New Zealand afslutter en sikkerhedspagt for Stillehavsområdet.

Ved valgene på New Zealand bliver resultatet:

Nationalpartiet	50 (46)
Labour	30 (34)

FNs Sikkerhedsråd vedtager med 8 stemmer mod 0, mens 3 ikke-stemmer, resolutionen, der opfordrer Ægypten til

at indstille restriktionerne på trafiken i Suezkanalen. Resolutionen afvises af Ægypten.

3. Den arabiske Liga støtter Ægyptens afvisning af FNs Sikkerhedsråds resolution om Suez.

I en tale på det nationalistiske partis kongres rejser den sydafrikanske premierminister Malan krav om republikens indførelse.

4. Den franske nationalforsamling vedtager en lov om tilskud til katolske skoler. Imod loven stemmer kommunister, socialister og nogle socialradikale.

San Francisco konferencen om den japanske fredstraktat åbnes med deltagelse af 52 nationer.

5. Den allierede højkommission i Vesttyskland udsteder en lov, hvorved tyskernes ejendomsret over udenlandske værdier, som er blevet beslaglagt til erstatninger, endelig ophæves.

San Franciscokonferencen vedtager forslagene til procedure, forelagt af U.S.A. og England, og forkaster de russiske forslag.

6. Den engelske regering meddeler, at den betragter forhandlingen med Persien for afbrudt.

Emir Talal proklameres som konge af Jordan.

U.S.A. — Portugal afslutter en traktat om forsvaret af Azorerne.

7. Præsident Gottwald overtager posten som generalsekretær for det tjekoslovakiske kommunistiske parti.

8. I den tjekoslovakiske regering foretages omfattende ændringer.

49 nationer underskriver i San Francisco fredstraktaten med Japan. Rusland, Tjekoslovakiet og Polen nægter at underskrive.

U.S.A. afslutter en forsvarspagt med Japan, der muliggør, at amerikanske tropper kan forblive i Japan efter fredstraktatens ikrafttræden.

9. Ved valgene i Grækenland bliver resultatet:

Papagos' Græsk samling 623.297 stem.
Epek (Det progrs. parti) 399.529 stem.
Liberale ..... 324.482 stem.
E.D.A. (venstre) ..... 178.325 stem.
Populister (højre) ..... 113.580 stem.
Demokratiske socialister 37.033 stem.
Agrarer ..... 23.186 stem.

10. Englands, Frankrigs og U.S.A.s udenrigsministre indleder 5 dages forhandlinger i Washington, der resulterer i enighed om optagelse af Vesttyskland i det vesteuropæiske forsvar.

Marskal Tito udtaler ønsket om en ordning af Triestspørgsmålet med Italien, men advarer mod at besætte jugoslavisk område med magt.

11. Den italienske ministerpræsident de Gasperi aflægger besøg i Washington.

I en note til Frankrig angriber Sovjetunionen den franske udenrigspolitik som værende i strid med den fransk-russiske alliance fra 1944.

12. Den persiske regering tilstiller Averell Harriman et ultimatum til den engelske regering om at genoptage oljeforhandlingerne inden 14 dage, da det engelske personale i Abadan ellers vil blive udvist.

General Marshall træder tilbage som amerikansk forsvarsminister og afløses af Robert Lovett.

15. I det østtyske „Volkskammer" foreslår ministerpræsident Grotewohl valg til en altysk rigsdag med deltagelse af alle demokratiske partier og garanti for personlig frihed.

Den nordatlantiske pagts råd træder sammen i Ottawa.

17. FN.s øverstkommanderende i Korea general Ridgway foreslår de kommunistiske førere at genoptage våbenstilstandsforhandlingerne i byen Panmunjon.

18. Konferencen om oprettelse af en centralafrikansk føderation, bestående af Nord- og Sydrhodesia samt Nyasaland åbnes i Victoria Falls.

20. Kekkonen danner finsk regering, bestående af agrarer, socialdemokrater, det svenske folkeparti og 1 upolitisk.

Lederen af den russiske kontrolkommission i Tyskland general Chuikov erklærer, at ministerpræsident Grote-

wohls forslag 15/9 har Sovjetunionens støtte.

Den nordatlantiske pagts rådsmøde i Ottawa afsluttes med udsendelse af en deklaration om 1) oprettelse af en ministerkomité til gennemførelse af pagtens artikel 2, 2) optagelse af Tyrkiet og Grækenland.

21. General Friessner, lederen af den nye tyske soldatersammenslutning, gør rede for organisationens program og mål.

23. Ved referendum i Australien om regeringens forslag til forfatningsændring for at kunne bekæmpe kommunismen forkastes regeringsforslaget.

24. På Schloss Ernich åbnes forhandlinger mellem Bonnregeringen og de allierede højkommissærer om gennemførelse af Washington beslutningerne.

Forhandlingerne om våbenstilstand i Korea genoptages i Panmunjon.

25. Den persiske regering giver det resterende engelske personale ordre til at forlade landet inden 7 dage.

26. U.S.A., England, Frankrig udsteder en erklæring om Italien, hvori de kritiserer, at Italien endnu ikke er optaget i FN og fredstraktatens restriktioner på dets handlingsfrihed. Efter de Gasperis forhandlinger med Dean Acheson udstedes et communique, hvori U.S.A. giver udtryk for sit ønske om en løsning af Triestspørgsmålet.

27. Kansler Adenauer opstiller i Bonnforsamlingen 14 punkter, hvis gennemførelse er Vesttysklands betingelse for afholdelse af altyske valg.

28. Den argentinske regering giver oplysninger om en mislykket militærrevolte.

Den engelske regering meddeler, at den vil forelægge konflikten med Persien for FNs sikkerhedsråd.

30. I Italien besætter jordløse bønder jorden med magt i omegnen af Rom, men standses ved politiets indgriben.

DANMARK

April 1951

1. Forvaltningskommissionen af 1946 udsender sin 8. betænkning, der især beskæftiger sig med kontrollen af de institutioner, der oppebærer statstilskud, herunder også kontrollen med offentlige indsamlinger.

3. Ved valgmandsvalget i 2., 3. og 5. landstingskreds (Sjælland og Lolland-Falster, Bornholm, det sydlige Jylland) afgives ialt 669.973 gyldige og 2.395 ugyldige og blanke stemmesedler, hvilket giver en stemmeprocent af 70.5 mod hidtil lavest 72.9 i 1920. Ved valget er der listeforbund mellem v. og k.f. i samtlige 63 valgmandskredse og mellem s. og r.v. i 21 kredse.

2. kreds:

s. 133.353 stemmer og 397 valgmænd (1943: 143.537 og 393),
r.v. ... 38.930 og 108 (48.133 og 126),
k.f. ... 64.668 og 189 (80.960 og 211),
v. ..... 63.735 og 198 (61.855 og 163),
rf. .... 21.260 og 52 (3.243 og 3),
k. ..... 11.025 og 18 (opst. ikke).

I 1943 havde desuden bondepartiet 248 stemmer (0 valgmænd), DNSAP 7071 stemmer (7) og Dansk Samling 4504 stemmer (6).

3. kreds:

s. ..... 7740 og 24 (8368 og 24),
r.v. ..... 767 og 1 (896 og 1),
k.f. ..... 1970 og 6 (2560 og 6),
v. ..... 4454 og 15 (5541 og 17),
rf. ..... 1067 og 2 (opst. ikke),
k. ..... 202 og 0 (opst. ikke).

I 1943 havde DNSAP 212 stemmer (0 valgmænd).

5. kreds:

s. ... 118.332 og 392 (139.862 og 413),
r.v. 17.719 og 50 (22.400 og 56),

k.f. 48.862 og 162 (64.530 og 179),
v. 94.209 og 342 (101.636 og 308),
rf. 26.889 og 79 (7.777 og 10),
k. 7.988 og 15 (opst. ikke),
tyske lister 6.803 og 20 (opst. ikke).

I 1943 havde desuden bondepartiet 7.869 stemmer (13 valgmænd), DNSAP 7.124 (12) og Dansk Samling 1.888 (2).

5. Feltmarskal Montgomery ankommer til København for som næstkommanderende over Atlantpagtstyrkerne at sætte sig ind i de danske forsvarsforanstaltninger.

6. Udenrigsministeriet meddeler, at der i London har fundet drøftelser sted mellem danske eksperter og levnedsmiddelministeriet om Danmarks levnedsmiddeludførsel til England. Samtidig har der fundet rådslagninger sted mellem danske embedsmænd og det engelske handelsministerium om den engelske udførsel af varer af betydning for Danmark. Resultatet af drøftelserne vil nu blive overvejet i Danmark af de kompetente myndigheder og organisationer.

7. Feltmarskal Montgomery udtaler, at det er hans pligt som Atlantpagthærens næstkommanderende at sørge for, at Danmark ikke igen bliver løbet over ende.

Fhv. statsminister Hedtoft besvarer et åbent brev fra professor Jørgen Dich m. fl., der med støtte i en udtalelse af general Eisenhower har hævdet, at forudsætningerne for Danmarks fortsatte deltagelse i Atlantpagten ikke mere er til stede. I sit svar erklærer Hedtoft, at det hverken er Atlantpagtens eller Eisenhowers plan i tilfælde af angreb at begrænse sig til opretholdelse af nogle „pindsvinestillinger", hvorfra Vesteuropa senere kan befris, og henviser til Montgomerys ovenstående udtalelse. Atlantpagtens formål er uforandret at hindre et angreb og gennem en fælles militær indsats at forsvare de vesteuropæiske lande og hindre deres besættelse, og en udmeldelse af Atlantpagten ville være uforsvarlig over for Danmarks fremtid.

9. Det meddeles, at Færøerne i 1950 indtjente netto 52 mill. kr. i fremmed valuta — især sterling.

10. Ved landstingsvalget vælges i 2. kreds (Sjælland og Lolland-Falster) 5 s., 2 r.v., 2 k.f. og 3 v. (1943: 5 s., 2 r.v., 3 k.f. og 2 v.), i 3. kreds (Bornholm) 1 s. (uforandret), i 5. kreds (det sydlige Jylland) 6 s., 3 k.f., 5 v. og 1 rf. (1943: 6 s., 1 r.v., 3 k.f. og 5 v.).

Partistillingen i landstinget er herefter 33 s., 6 r.v., 12 k.f. 22 v., 1 rf., 1 k. og 1 føring (i valggruppe med s.) mod hidtil 33 s., 7 r.v., 13 k.f., 21 v., 1 k. og 1 føring.

Indenrigs- og boligminister Aksel Møller giver i et foredrag en oversigt over regeringens planer for bygge- og anlægsvirksomheden i 1951. Den samlede realinvestering i bygge- og anlægsvirksomhed ventes at blive ca. 8 % mindre end i 1950. For boligbyggeriet regnes der med påbegyndelse af 18.000 lejligheder mod 21.000 i 1950, men antallet af færdigbyggede lejligheder anslås til 20.000, det samme som i 1950.

15. Danske Journalisters Fællesrepræsentations landsrådsmøde vedtager resolutioner til American Newspaper Guild og Svenska Journalistförbundet om bistand til at søge prisstigningen på avispapir standset.

18. Ifl. en ny dansk-østrigsk handelsaftale, der gælder for et år med tilbagevirkende kraft fra 23. februar, skal Danmark levere for godt 37 mill. kr., ca. 25 % mere end i fjor, medens den østrigske eksport beregnes til ca. 31 mill. kr. eller 1 mill. kr. mere end efter den udløbne aftale.

I en udtalelse til regering og rigsdag erklærer De samvirkende danske Landboforeningers bestyrelse, at regeringens løfte om, at andre befolkningsgrupper skulle yde bidrag til landets valutamæssige og økonomiske sanering på lige fod med landbruget, ikke er blevet holdt under forhandlingerne på rigsdagen.

24. Handelsminister Weikop fremsætter i fkt. forslag om, at priskontrolrådet får

adgang til at imødegå virkningerne af lønstigningen pr. 1. marts ved at regulere hidtil anvendte nettoavancer.

De fire gamle partier giver tilslutning til, at der ikke — som forudsat i marts-forliget — indføres forbud mod piskefløde, men at fedtindholdet nedsættes.

25. Landstinget godkender valget af de nye medlemmer og vælger K. K. Steincke (s) til formand.

26. Det meddeles, at regeringen af de danske kontrahenter i langtidskontrakterne med England er blevet underrettet om, at de efter omstændighederne mener at måtte akceptere de engelske tilbud: 7½ % mere for smørret med tilbagevirkende kraft fra 1. okt. 1950, 2 % mere for bacon ud over den stigning på 5½ %, der indtrådte ved årsskiftet, og 15 % mere for æg i månederne juli—september. Regeringen betragter de engelske pristilbud og tilsagn om levering af vigtige varer som meget utilfredsstillende, hvorfor man har besluttet at foretage en ny henvendelse til den engelske regering angående Danmarks forsyning med vigtige varer fra England.

Forbundskansler dr. Adenauer erklærer i en skrivelse til den slesvig-holstenske ministerpræsident, at forbundsregeringen ville betragte det som misbrug af det danske mindretals særlige kulturelle rettigheder, hvis mindretallet skulle forsøge at rejse grænsespørgsmålet på et senere tidspunkt.

Handelsminister Weikop udtaler, at man må regne med, at Danmark i 1951 får ca. 1.3 mill. tons udenlandsk brændsel — ca. ¼ af det samlede forbrug — mindre end i 1950.

27. En dansk-amerikansk traktat om Grønlands forsvar underskrives i København. I et kommunique fra udenrigsministeriet hedder det bl. a., at det inden for den nordatlantiske traktats organisation er blevet besluttet, at overledelsen af det lokale forsvar skal overdrages en dansk officer. Traktaten bestemmer, at marinestationen Grønnedal overgår til Danmark og drives som ren dansk station, og at der kan oprettes fælles forsvarsområder, der indtil videre alle vil være under amerikansk ledelse. Efter aftale vil ledelsen senere kunne overgå til Danmark, i hvis suverænitet der iøvrigt ikke sker nogen indskrænkning. En særlig paragraf fastslår amerikanernes pligt til at undgå uønsket kontakt med den civile befolkning. Med den nye traktat ophører Grønlandsaftalen af 9. april 1941 at være i kraft.

Fkt. vedtager ved 3. behandling forslaget om en skærpelse af prisloven med 82 stemmer mod 8 (rf.).

30. Udenrigsministeriet meddeler, at en ny dansk-norsk vareudvekslingsaftale for tiden 1. april 1951—31. marts 1952 tilsigter en forøgelse af samhandelen, men at det p. gr. af frilisterne ikke er muligt at opgive konkrete tal. Den danske import fra Norge omfatter 360.000 tons kalksalpeter eller ca. 10 % mere end i den foregående aftaleperiode.

Ved kredsdagsvalgene i Slesvig-Holsten går det danske stemmetal tilbage med over en fjerdedel.

Maj 1951

5. Rigsdagens finansudvalg giver tilslutning til, at halvdelen af det til 150 mill. kr. fastsatte forsvarslån udbydes til offentlig tegning til kurs 99⅛ og 5 % rente.

8. Det danske kongepar, ledsaget af udendenrigsminister Ole Bjørn Kraft, ankommer til England på officielt besøg. Ved taflet i Buckingham Palace udtaler kong Frederik håbet om, at der vil

kunne findes veje til at udvikle handelen mellem Danmark og Storbritannien til fælles fordel.

Den amerikanske ambassadør overrækker udenrigsministeriet en forespørgsel om, hvorvidt Danmark har til hensigt i lighed med andre Atlantpagtlande at fastsætte den militære tjenestetid til 18 måneder.

10. Finansminister Thorkil Kristensen fremsætter i fkt. forslag om ændring i lov af 25. november 1950 om bunden opsparing. Ved forslaget, der fremsættes i henhold til marts-forliget, udvides kredsen af opsparingspligtige med 475.000 til 750.000 personer, og det samlede beløb anslås til 285 mill. kr. (260 mill. kr. for personer og 25 mill. kr. for selskaber) foruden de ca. 75 mill. kr., der indbetales som første rate efter den gamle lov.

Forsvarsminister Harald Petersen fremsætter i fkt. forslag om forlængelse af bemyndigelsen til at holde en dansk besættelsesstyrke i Tyskland.

11. Rigsdagen færdigbehandler forslaget om statstilskud til forbrugerpriserne på rugbrød og mælk, der vedtages mod retsforbundets stemmer, og forslaget om det danske kommando i Tyskland, der vedtages mod de radikales, retsforbundets og kommunisternes stemmer.

Det meddeles, at Danmark ved den 3. internationale toldkonference i Torquay fra 28. sept. 1950 til 21. april 1951 sluttede tosidede toldaftaler med en række andre lande og derved opnåede direkte indrømmelser m. h. t. ca. 200 udenlandske toldsatser.

14. Det meddeles, at finansministeren har nedsat et sagkyndigt udvalg til at undersøge virkningerne af den automatiske pristalsregulering af arbejder- og tjenestemandslønninger. Udvalgets formand er departementschef E. Cohn.

16. Handelsministeriet udsteder forbud mod salg og udlevering af udenlandsk brændsel til opvarmning.

17. I fkt. kommer det til et skarpt sammenstød mellem landbrugsminister Hauch og Hans Pinstrup (v.) om landboforeningernes stilling til forslaget om en kornordning, der ved 3. behandling vedtages med 95 stemmer mod 10 (rf. og Pinstrup), medens Jørgen Gram (v.) undlader at stemme.

18. Udenrigsminister Ole Bjørn Kraft fremsætter i fkt. forslag om rigsdagens godkendelse af overenskomsten med U.S.A. om Grønlands forsvar og giver samtidig en redegørelse for Koreakonflikten og det sydslesvigske spørgsmål.

Forsvarsminister Harald Petersen fremsætter i fkt. forslag om godkendelse af Danmarks tilslutning til udnævnelsen af en øverstkommanderende for forsvarsstyrker i Atlantområdet.

23. Folketinget afslutter en 2 dages debat om forslagene om godkendelse af traktaten om Grønlands forsvar og Danmarks tilslutning til udnævnelsen af en øverstkommanderende for forsvarsstyrkerne i Atlantområdet. En dagsorden af Aksel Larsen, der udtaler, at den nuværende udenrigsminister er en farlig mand for Danmark, får kun kommunisternes stemmer.

Landbrugsminister Hauch fremsætter i fkt. forslag om eksportafgifter af voksne kreaturer og fedekalve. Herved gennemføres det punkt i martsforliget, hvorefter hudeordningen af 1941 ophæves og den dermed følgende stigning i fodtøjspriserne bæres med ⅓ af landbruget, ⅓ af forbrugerne og ⅓ af statskassen. Videre indeholder forslaget bestemmelser, der skal sikre, at kødpriserne på hjemmemarkedet bindes på det niveau, der ventes at fremkomme som følge af hudeordningens ophævelse. Landbrugsministeren understreger, at forliget har til forudsætning, at andre erhverv end landbruget gennem administrationen af vareforsyningslov og prislov kommer til at yde deres rimelige bidrag til stabiliseringen af de økonomiske forhold. Samtidig fremsætter finansministeren forslag om afgift af huder, skind og læder, hvorved prisstigningen på lagerbeholdningerne ved maksimalprisens bortfald inddrages i statskassen. Forslagene kommer straks

til behandling og vedtages i begge ting, det første mod retsforbundets stemmer, medens kommunisterne afholder sig fra at stemme om forslagene. Landstinget vedtager endvidere ved 3. behandling kornordningen og indskrænkningen af sygekassernes medicinudgifter, hvilke forslag hermed er færdige fra rigsdagen.

25. I fkt. afviser finansministeren et forslag fra retsforbundet om ophævelse af afgiften på rejsevaluta.

Indenrigs- og boligminister Aksel Møller fremsætter i fkt. forslag om ændringer i leje- og boligstøttelovgivningen i overensstemmelse med det forlig, der er opnået i det politiske udvalg af oktober 1950. Forslaget åbner adgang til at opkræve en lejeforhøjelse på 5—6 % i forhold til 1939-lejen, men hvis $^2/_3$ af lejerne protesterer, skal sagen forelægges huslejenævnet. Desuden kan ejere, der har både den ind- og udvendige vedligeholdelse, opnå nævnets godkendelse af en yderligere lejeforhøjelse på indtil 7—10 %. Iøvrigt udvides opsigelsesforbudet til at omfatte lejligheder, der er opført efter 1939, og forslaget om ændringer i byggestøtteloven indeholder en række begunstigelser for lejerne.

Det meddeles, at grundejernes landsorganisation for at få afgjort spørgsmålet om lejelovgivningens grundlovsmæssighed har ladet udtage stævning mod en lejer, af hvem man kræver en lejeforhøjelse på 25 %.

27. Nationalbankdirektør Svend Nielsen udtaler på provinsbankernes årsmøde, at den bank, der ved forcerede eller letsindige udlån gør sig selv illikvid, ikke kan vente hjælp fra Nationalbanken. For at geoprette valutabalancen må forbrug og investeringer bringes ned, evtl. gennem en omsætningsskat, der ikke indregnes i pristallet, og en nedgang i byggevirksomheden, hvilket kan ske uden fare for arbejdsløshed.

29. Forsvarsminister Harald Petersen fremsætter i fkt. forslag til en ny organisationsordning og personelordning for forsvaret. Forslagenes gennemførelse vil betyde, at Danmark ved udgangen af 1953—54 vil råde over en krigsuddannet mobiliseringsstyrke på 100.000 mand foruden lokalforsvar og hjemmeværn. Hæren organiseres i 11 kampgrupper — divisioner eller brigader —, flåden udbygges med lette enheder, og luftvåbenet skal ved opbygningsperiodens slutning råde over mindst 8 kampeskadriller. Med en forøgelse af udskrivningerne med 2000 mand og 12 måneders tjenestetid regnes der efter den foreslåede ordning med et militært driftsbudget på 555 mill. kr. årlig, medens de samlede drifts- og anlægsudgifter i indeværende finansår anslås til henved 650 mill. kr. Herved er der regnet med, at Danmark i hovedsagen gratis får de våben, der danner grundlaget for opbygningen af forsvaret.

31. Finansudvalgets flertal tiltræder et forslag fra handelsministeren om, at staten afhænder 15 mill. kr. aktier i Landmandsbanken.

Fkt. vedtager ved 3. behandling forslag om retsplejelov for Grønland, der hermed er færdigt fra rigsdagen, og foretager derefter 2. og 3. behandling af tillægsbevillingsforslaget. Efter de ved 2. behandling vedtagne ændringer udgør de samlede indtægter og udgifter på finans- og tillægsbevillingslov for 1950—51 henholdsvis 2351.5 og 2345 mill. kr., således at der fremkommer et regnskabsmæssigt overskud på 6.5 mill. kr. Finansminister Thorkil Kristensen beregner, at staten i 1950—51 har inddraget en købekraft på 317 mill. kr. mod 252 mill. kr. i 1949—50 og anslår det tilsvarende tal for 1951—52 til ca. 200 mill. kr., heri dog ikke medregnet den bundne opsparing. Finansministeren slutter sin finansielle og økonomiske oversigt med at udtale, at finanspolitikken i næste rigsdagssamling må tages op i en større sammenhæng, og at det er regeringens overbevisning, at kun en almindelig, omfattende og samtidig indtægtsbegrænsning

i alle de vigtigste samfundsgrupper kan bremse inflationen. Ved 3. behandling vedtages tillægsbevillingsforslaget mod kommunisternes stemmer, medens retsforbundet undlader at stemme.

Udenrigsministeriet meddeler, at regeringen på den amerikanske forespørgsel om den militære tjenestetid har svaret, at det indgår i planerne for forsvarets opbygning at forøge befalingsmandskorpset og iøvrigt tilvejebringe de nødvendige forudsætninger for en forlængelse af tjenestetiden på et senere tidspunkt, såfremt verdenssituationen stadig gør det påkrævet. Man henviser endvidere til, at der i den foreslåede forsvarsordning gives regeringen bemyndigelse til at styrke beredskabet gennem en forlængelse af tjenestetiden.

Juni 1951

1. Den danske regering udtrykker i en note til det engelske udenrigsministerium sin skuffelse over, at Danmark ikke har modtaget nogen indbydelse til at lade sig repræsentere ved den foreløbige konference om den tyske førkrigsgæld, som indledes i London den 25. juni.

   Fkt. vedtager ved 3. behandling forslag om udførsel af smør samt svin og flæsk m. m., hvorved der i overensstemmelse med marts-forliget lægges loft over hjemmemarkedspriserne. Imod stemmer rf., medens Pinstrup (v.) undlader at stemme. Endvidere godkender fkt. traktaten om Grønlands forsvar med 80 stemmer mod 7 (k.) (13 r. v. og rf. afholder sig fra at stemme) og vedtager forslaget om Danmarks tilslutning til udnævnelsen af en øverstkommanderende for forsvarsstyrker i Atlantområdet med 79 stemmer mod 29 (r. v., rf. og k.).

   Landstinget vedtager ved 3. behandling flg. forslag, der hermed er færdige fra rigsdagen: tillægsbevilling for 1950—51, udførsel af smør og flæsk, bunden opsparing og afgift af tipning.
2. Handelsministeriet bestemmer, at importører af kobber, zink, nikkel, cadmium og aluminium kun med ministeriets tilladelse må sælge, udlevere eller anvende disse metaller, og der udstedes forbud mod anvendelse af kobber og kobberlegeringer til produktion af en række varer.
5. I Lissabon undertegnes en dansk-portugisisk vareudvekslingsaftale for tiden 1. april 1951—31. marts 1952. Den portugisiske eksport til Danmark i denne periode anslås til 64 mill. kr. mod en dansk eksport til Portugal på 15 mill. kroner.

   Fhv. statsminister Hedtoft udtaler i en grundlovstale, at han ikke tror på muligheden af et regeringsskifte uden i forbindelse med valg.
7. I henhold til en ny dansk-finsk vareudvekslingsaftale regnes der i perioden 1. juli 1951—30. juni 1952 med en dansk import på 290 mill. kr. og en eksport på 250 mill. kr.
8. Fkt. vedtager ved 3. behandling forslaget om en ny lejelov med 94 stemmer mod 7 (k.); 5 v. undlader at stemme. For ændringerne i byggestøtteloven stemmer 89 mod 10 rf.; 4 v. undlader at stemme.

   Landstinget vedtager forslagene om godkendelse af traktaten om Grønlands forsvar og om udnævnelsen af en øverstkommanderende for forsvarsstyrker i Atlantområdet.
9. Landsretten stadfæster byrettens kendelse, hvorefter de tre tyske krigsforbrydere Otto Schwerdt, Hans Wäsche og Werner Best ikke skal overføres til Tyskland til fortsat strafafsoning.
10. Finansminister Thorkil Kristensen udtaler ved Venstres Ungdoms landsstæv-

ne i Århus om den økonomiske situation, at visse selvregulerende kræfter er ved at rette skuden op.

12. Statsminister Erik Eriksen forhandler med partiformændene om nedsættelse af en ny forfatningskommission, og der opnås enighed om, at den skal bestå af 9 s., 5 v., 4 k. f., 2 r. v., 2 rf. og 1 k. med statsministeren som formand.

13. Fkt. vedtager ved 3. behandling forslaget om forsvarets organisation med 101 stemmer mod 29 (r. v., rf. og k.) og forslaget om forsvarets personelordning med 101 stemmer mod 18 (rf. og k.); 12 r. v. stemmer ikke.

Landstinget vedtager forslagene om en ny lejelov og om ændringer i byggestøtteloven, der hermed er færdige fra rigsdagen.

14. Ved folketingets 2. behandling af regeringsforslaget om begrænsning af skolebespisningen til de 5 yngste klasser i 5 mdr. vedtages et radikalt ændringsforslag om bespisning i 6 klasser i 6 mdr. mod regeringspartiernes stemmer, og ved 3. behandling vedtages det således ændrede forslag med 70 stemmer (s., r. v. og k.) mod 10 (rf.), medens 46 (v. og k. f.) undlader at stemme. Forslaget færdigbehandles derefter i landstinget, der desuden færdigbehandler forslagene om forsvarets ordning og forslaget om ændringer i reglerne om fortabelse af rettigheder som følge af straf (resocialiseringsloven).

Rigsdagen tager derefter ferie.

Handelsminister Weikop oplyser i rigsdagens vareforsyningsudvalg, at der vil blive indført fri bevillingsudstedelse for en række varegrupper, og at liberaliseringsprocenten derefter vil omfatte 62 % af den samlede import mod tidligere 58 % (60 % for næringsmidler, 86 % for råvarer og 46 % for bearbejdede varer).

Ferielovskommissionen af 8. dec. 1948 afgiver betænkning. Et mindretal, repræsentanter for v., k. f. og r. v. og arbejdsgiverne, er for bibeholdelse af 2 ugers ferie, medens et flertal, bestående af embedsmænd og repræsentanter for s. og fagforeningerne, er for udvidelse til 3 uger, idet embedsmændene dog tager forbehold m. h. t. tidspunktet for gennemførelsen.

På et møde mellem Danmarks Sparekasseforening og Danske Bankers Fællesrepræsentation tiltrædes provinsbankernes forslag om at ændre renteaftalen, hvorefter der højst må ydes 4 % for indlån på 3 mdr., således at der kan gives 4½ % for indlån på mindst ½ år.

17. Dagbladet „Børsen" meddeler, at de danske og tjekoslovakiske myndigheder har godkendt et privat handelsarrangement til en værdi af 34 mill. kr. Af den danske import på 17 mill. kr. vil for 12 mill. kr. blive reeksporteret mod dollars eller EPU-valuta.

18. Den dansk-tyske handelsoverenskomst forlænges fra 31. oktober til 31. december 1951.

20. Det meddeles, at regeringen har besluttet at nedskære færdigvareimporten fra England, hvortil der for 1951 var afsat 45—50 mill. kr., til halvdelen.

Rigsdagens vareforsyningsudvalg træffer bestemmelse om brændselsrationeringen for industrien. Der indføres påny en købekortordning, og det bestemmes, at virksomhederne kun må ligge med brændsel til 1 måneds forbrug.

21. Det meddeles, at Uniscan (den britisk-skandinaviske økonomiske komité) den 18. og 19. juni holdt sin 3. samling i Stockholm.

22. Fhv. statsminister Hedtoft udtaler på et møde i Kiel, at grænseflytning ikke er aktuel, men at sydslesvigerne må have lov til at arbejde for udøvelsen af selvbestemmelsesretten med demokratiske midler.

23. I en ny dansk-hollandsk handelsaftale for tiden 1. juli 1951—30. juni 1952 regnes der med en dansk import på 104 mill. kr. og en eksport på 82 mill. kr.

28. Danmarks svar på F.N.s henvendelse om tropper til Korea drøftes i ministermøde. Det meddeles, at forsvarsmi-

nisteren vil undersøge mulighederne for, evtl. ved afsendelse af en frivillig styrke, at imødekomme henstillingen, og at regeringen iøvrigt opretholder kontakt med den norske og svenske regering om sagen.

29. I Grønland afholdes valg til landsråd og kommunalbestyrelser.

Juli 1951

3. General E. C. V. Møller tiltræder stillingen som chef for hæren og det danske landforsvar under Atlantpagtens nordregion i stedet for general E. Gørtz.

   Det meddeles, at der mellem det engelske levnedsmiddelministerium og ægeksportudvalget er opnået enighed om en forhøjelse af ægprisen med ca. 1.07 kr. pr. kg. i tiden 1. oktober 1951—30. september 1952.

   En dansk-spansk vareudvekslingsaftale for tiden 1. juli 1951—30. juni 1952 åbner mulighed for en eksport på ca. 67 mill. kr. og en import på ca. 73 mill. kr.

4. I et møde i vareforsyningsudvalget giver regeringspartierne og det radikale venstre tilslutning til en udvidelse af metervareordningen til at omfatte import af færdig beklædning. Deponeringsprocenten bliver 180 mod 150 for metervarer. På mødet vedtages desuden en tilskudsordning for brunkulsproduktionen for at muliggøre en produktion på 2½ mill. tons i det kommende år.

   En vareudvekslingsaftale med Indonesien for tiden 1. juli 1951—30. juni 1952 omfatter import af kopra, tobak, gummi og tin m. m.

6. Regeringen beslutter at supplere eksportafgiften med eksportforbud for kreaturer under 450 kg. for at tvinge kødpriserne ned.

7. I en tale ved det fynske fællesdyrskue i Odense opgør statsminister Erik Eriksen industriens, handelens og skibsfartens bidrag til den økonomiske sanering gennem skærpet priskontrol m. m. til 171.9 mill. kr.

13. Udenrigsministeriet udsender en bekendtgørelse om ophævelse af krigstilstanden mellem Danmark og Tyskland.

20. Fra New York meddeles, at genopbygningen af flyvepladserne på Grønland og Island fra den anden verdenskrig er begyndt.

21. Det russiske telegrambureau Tass erklærer, at Danmark hurtigt er ved at blive forvandlet til en amerikansk militærbase.

24. Statsministeriet meddeler, at forfatningskommissionen er rekonstrueret med statsminister Erik Eriksen som formand og udenrigsminister Ole Bjørn Kraft som næstformand. Desuden består kommissionen af 25 medlemmer af regering og rigsdag samt 4 tilforordnede sagkyndige.

28. Ritzaus Bureau meddeler, at den danske og den svenske regering i noter af 18. juli har foreslået den sovjetrussiske regering, at der træffes aftale om at forelægge spørgsmålet om udstrækningen af Sovjetunionens søterritorium i Østersøen for den mellemfolkelige domstol i Haag.

31. Detailpristallet for juli viser en stigning på 10 points til 366 i sammenligning med april, hvilket medfører en forøgelse af arbejderes og tjenestemænds dyrtidstillæg med 3 portioner, ialt ca. 300 mill. kr.

August 1951

1. Finansudvalget tiltræder et forslag om øget støtte til brunkulsproduktionen, der hidtil kun er nået op på 165.000 tons om måneden, medens 210.000 tons skønnes påkrævet.

2. Det meddeles officielt, at regeringen med tilslutning af samtlige i det udenrigspolitiske nævn repræsenterede partier har givet principielt tilsagn om, at Danmark vil yde sit bidrag til de militære styrker, der skal stilles til F.N.s rådighed i henhold til plenarforsamlingens resolution af 3. november 1950 („Acheson-planen"). Udenrigsministeren udtaler, at regeringen forbereder et lovforslag om udrustning af en særlig bataillon, der kan stå til rådighed for F.N. overalt, hvor der er brug for det.

   Ved åbningen af købestævnet i Fredericia udtaler handelsminister Weikop, at de midler, der er bragt i anvendelse for at skabe bedre økonomisk balance, ikke har været uden virkning. Underskudet på betalingsbalancen er foreløbig holdt inden for de forudsatte rammer, og der er udsigt til, at byttеforholdet ikke vil blive yderligere forringet.

   Ifølge pressemeddelelser er Færøernes erhvervsliv præget af likviditetsvanskeligheder, der navnlig har ramt Sjóvinnubankin.

3. Statsminister Erik Eriksen udtaler, at de indenlandske priser så nogenlunde er under kontrol, og at avancebegrænsningen for byerhvervene er slået igennem.

7. Danmarks gæld til den europæiske betalingsunion voksede i juli med 37 mill. kr. og udgør hermed ca. 500 mill. kr.

8. Engrospristallet for juli beregnes til 386 (1935 = 100) mod 390 i juni, den første større nedgang siden kronedevalueringen i september 1949.

11. „Dansk Samling" anmeldes til indenrigsministeriet som politisk parti efter indsamling af 10.533 underskrifter.

13. På det nordiske interparlamentariske møde i Stockholm foreslår fhv. statsminister Hedtoft på den danske delegations vegne mere regelmæssige møder mellem repræsentanter for de nordiske landes parlamenter.

15. Priskontrolrådet suspenderer de fastsatte maksimalpriser og -avancer for tekstilvarer i tidsrummet 15. august—15. november.

   En færøsk delegation under ledelse af lagmand Chr. Djurhuus ankommer til København for at forhandle med regeringen om den økonomiske situation på Færøerne.

17. Der nedsættes et dansk-færøsk fællesudvalg til at indsamle yderligere oplysninger om den færøske likviditetskrise.

21. Det radikale venstres rigsdagsgruppe henstiller til regeringen, at der i spørgsmålene om optagelse af nye medlemmer i atlantpagten, handelen mellem atlantpagtlandene og øststaterne og Tysklands militarisering ikke træffes beslutninger, der direkte eller indirekte forpligter Danmark, uden at der forinden har været lejlighed til på rigsdagen at drøfte og tage stilling til problemerne.

22. Udenrigsministeriet meddeler, at Sovjetunionen har afslået det dansk-svenske forslag om at forelægge spørgsmålet om det russiske søterritoriums udstrækning i Østersøen for den mellemfolkelige domstol.

   Nationalbanken meddeler, at den efter forhandling med regeringen har besluttet, at den under forudsætning af, at der ikke sker nogen udvidelse af den samlede pengeforsyning, indtil videre vil give nye genbelåningstilsagn for de private bankers byggelån i det omfang, hvori eksisterende tilsagn afvikles.

23. I udenrigsministeriet underskrives en dansk-amerikansk aftale, hvorefter de ca. 6.3 mill. kr., som Danmark har be-

talt for amerikanske overskudslagre, anvendes til dansk-amerikansk studieudveksling i de kommende 5 år.

29. Justitsministeriet meddeler, at dr. Werner Best efter at have afsonet halvdelen af sin straf er blevet benådet og udvist af riget.

31. Den danske forhandlingsdelegation accepterer et engelsk tilbud om en prisforhøjelse for bacon på 12.5 % (til 5 kr. pr. kg.) og en præmiering af leverancer ud over 110.000 tons med 28 % prisstigning (til 5.71 kr. pr. kg.). Overenskomsten, der gælder til 30. september 1952, anslås af finansministeren at ville give en merindtægt på 100 mill. kr.

Finansudvalget drøfter indberetningerne fra banktilsynet om Sjóvinnubankins likviditetsvanskeligheder. Af indberetningerne fremgår, at bankens ledelse — den tidligere direktør, fhv. folketingsmand Thorstein Petersen, og den nuværende formand, købmand Chr. Holm-Jacobsen — har overtrådt bankloven ved at bevilge sig selv store lån. Iøvrigt konkluderer indberetningerne i, at banken for at opfylde lovens krav m. h. t. egenkapital må tilføres mindst 2 mill. kr. aktie- eller garantkapital. Endvidere mangler der 7.7 mill. kr. i likvide beholdninger.

September 1951

1. Det tyske mindretals ugeblad „Der Nordschleswiger" meddeler, at det agter at udkomme som dagblad fra 1. december.

3. Ved en forhandling mellem repræsentanter for regeringen, nationalbanken, de færøske forhandlere og rigsombudsmanden enes man om en rekonstruktionsplan for Sjóvinnubankin, som vil blive forelagt de ansvarlige organer i Danmark og på Færøerne.

4. Det meddeles, at folketallet i Danmark, ekskl. Færøerne og Grønland, den 7. nov. 1950 var vokset til 4.279.151 mod 4.045.232 den 15. juni 1945.

   Handelsminister Weikop meddeler borgerrepræsentationens konservative gruppe, at han fra 1. oktober vil overtage embedet som borgmester efter Alfred Bindslev.

5. Den dansk-norsk-svenske kraftkomité afslutter forhandlinger i Stockholm om en samleskinne mellem de tre landes ledningsnet. Forhandlingerne skal fortsættes i København i midten af oktober.

   De samvirkende danske Husmandsforeningers hovedbestyrelse vælger Laur. Nielsen, Hundstrup, til formand efter fhv. folketingsmand N. P. Andreasen.

6. Rigsdagens præsidium afviser en anmodning fra den kommunistiske rigsdagsgruppe om indkaldelse af rigsdagen forud for den forestående Atlantpagtkonference i Ottawa.

   Amerikanske industrikonsulenter, der har studeret den danske beklædningsindustri, mener, at industrien med det nuværende udstyr og den samme arbejderstab vil kunne fordoble produktionen.

7. Efter at engrospristallet i juli var faldet 4 points, er det i august gået yderligere 2 points ned til 384.

8. Indenrigsministeriet udsender en kgl. anordning af 1. sept., hvorefter enhver fra det 16. til det 65. år er pligtig til at forrette tjeneste inden for civilforsvaret.

10. Finansministeriet meddeler, at efter at nationalbanken ifølge aftale med regeringen har genoptaget rediskontering af de private bankers byggelån, agter staten at påbegynde en løbende emis-

sion af et statslån, der vil blive forrentet med 5 %, og som amortiseres over 5 år ved årlige udtrækninger til pari, første gang 15. sept. 1952.

11. Den internationale Valutafond kritiserer i sin årsberetning den danske rejsevalutaafgift, men har dog ikke villet modsætte sig, at den opretholdes, indtil loven udløber den 31. marts 1952.

12. Ved sin ankomst til New York på vej til Atlantpagtmødet i Ottawa udtaler udenrigsminister Ole Bjørn Kraft i et interview, at Danmark vil foretrække, at der skabes en separat Middelhavspagt fremfor at Grækenland og Tyrkiet bliver medlemmer af Atlantpagten. Han udtaler endvidere håbet om, at der kan findes en løsning på de vanskeligheder, der er opstået for den danske osteeksport, efter at U.S.A. har gennemført en lov, der fastsætter en bestemt importkvota, idet Danmark foretrækker at tjene sine dollars fremfor at få dem som gave eller lån.

13. Direktør Aage L. Rytter udnævnes til handelsminister i stedet for Ove Weikop. Samtidig afløses landbrugsminister H. Hauch, der har ønsket at træde tilbage af helbredshensyn, af kirkeminister Jens Sønderup, hvis post overtages af provst Carl Hermansen.

Udenrigsminister Ole Bjørn Kraft udtaler overfor amerikanske journalister, at Danmark vil tage under overvejelse at sende tropper til Korea, hvis våbenstilstandsforhandlingerne bryder sammen.

15. Folkeflokkens formand, Thorstein Petersen, udtræder af Færøernes landsstyre og efterfølges af sin partifælle Haakon Djurhuus. Derimod fortsætter Rikard Long, der også har været medlem af Sjóvinnubankins bestyrelse, som medlem af landsstyret, idet sambandspartiet ikke anser ham for kompromitteret. Til lagtingsformand efter Djurhuus vælges formanden for sambandspartiet, folketingsmand Johan Poulsen. Den politiske alliance mellem folkeflokken og sambandspartiet fortsættes herefter.

18. Ifl. telegram fra Ottawa har Norge meddelt Atlantpagtrådet, at det ikke vil modsætte sig Grækenlands og Tyrkiets optagelse i Atlantpagten. Rådet har derefter suspenderet debatten efter anmodning fra dansk side, idet de danske repræsentanter ønsker at indhente instrukser i København.

I en handelsaftale mellem Danmark og Schweiz for tiden 1. oktober 1951—30. september 1952 er fastsat danske eksportkontingenter til ca. 50 mill. kr., medens der regnes med en import fra Schweiz på godt 100 mill. kr.

19. I et møde i det udenrigspolitiske nævn oplyses det, at Danmark ikke kan vente tilslutning fra nogen anden medlemsstat i sin modstand mod Grækenlands og Tyrkiets optagelse i Atlantpagten. Da det efter regeringens opfattelse ikke vil kunne forsvares, at Danmark som eneste land ved at fastholde sin modstand udøver veto over for forslaget, indstiller den, at den danske delegation i Ottawa bemyndiges til at stemme for forslaget, og får tilslutning fra s., v. og k. f., medens r. v. og repræsentanten for rf. (Oluf Pedersen) ikke kan tiltræde regeringens indstilling.

24. Udenrigsminister Ole Bjørn Kraft aflægger høflighedsvisit hos præsident Truman.

Den danske og den hollandske delegation ved GATT-konferencen i Genève protesterer mod de sidste af U.S.A. gennemførte restriktioner på indførslen af mejeriprodukter.

25. Statsminister Erik Eriksen erklærer i forfatningskommissionen, at regeringen er rede til forhandling på grundlag af 23 års valgretsalder og etkammersystem. Fhv. statsminister Hedtoft angriber regeringens holdning i spørgsmålet om valgretsalderen og bebuder, at socialdemokratiet vil fremsætte forslag om 21 års valgretsalder til kommune- og menighedsrådsvalg. Aksel Larsen (k.) slutter sig hertil, Hans Hansen (rf.) går ligeledes ind for 21 års valgretsalder, medens de radikale beklager

regeringens erklæring om valgretsalderen, men er villige til fortsat forhandling om grundlovssagen.

Udenrigsminister Ole Bjørn Kraft udtaler i Washington med henblik på Spanien, at Danmark er modstander af, at der bliver optaget flere lande i Atlantpagten efter Grækenland og Tyrkiet.

26. De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening meddeler, at de forhandlinger, der har været ført som følge af regeringens og rigsdagens henstilling om at nå frem til en ordning, der udelukker, at arbejdskonflikter fører til en standsning af dagspressen, ikke har givet et positivt resultat. Man er imidlertid villig til at genoptage forhandlingerne, når den tilstundende overenskomstsituation er overstået.

Den socialdemokratiske provinspresse foretager en rationalisering, hvorved landsdelsblade afløser 8 lokalaviser.

28. I en tale i radioen i anledning af „Nordens Dag" peger statsminister Erik Eriksen på oprettelsen af et nordisk råd, en nordisk toldunion og nordisk næringsfrihed som de nærmeste fremtidsopgaver for det nordiske samarbejde.